

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,
Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Briceni din 21 aprilie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 ianuarie 2016, declarat de inculpații

Grincu Felix Ion, născut la
05 septembrie 1971, în s. Scoreni, r-nul Strășeni, locuitor
al mun. Chișinău, str. Calea Orheiului 109/3 ap. 86,
cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;

Grincu Olesi Ion, născut la
19 august 1985, în s. Piatra Albă, r-nul Ialoveni, locuitor
al mun. Chișinău, str. Mircea cel Bătrân 39, ap. 98,
cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>08.07.2014 – 21.04.2015,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>01.06.2015 – 27.01.2016,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>31.03.2016 – 07.06.2016.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Briceni din 21 aprilie 2015, procesul penal în privința inculpaților Grincu Felix și Grincu Olesi pe art. 352¹ Cod penal a fost încetat, din motivul intervenirii termenului de prescripție.

2. Instanța de fond a constatat că la 21 ianuarie 2013, Grincu F., cunoscând cu certitudine faptul că hotărârea judecătorească emisă de Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011 privind încasarea de la S.A. "MIF" și Decencu M. a mijloacelor bănești în beneficiul S.R.L. "Arboris-com", Grincu F., Grincu O. și Grincu E. a fost casată prin decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2012, care la rândul ei a fost menținută în vigoare prin decizia Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 10 august 2012, având scopul de a induce în eroare instanța de judecată, a înaintat o cerere de chemare în judecată în adresa Judecătoriei Briceni împotriva S.A. "MIF", S.R.L. "Elitprim construct" și Î.S. "Cadastru" cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 9334 din 02 septembrie 2011, și asigurarea acțiunii civile prin aplicarea sechestrului pe bunurile pârâtului, la care a anexat hotărârea judecătorească din 11 noiembrie 2011, neinformând instanța de judecată despre faptul că aceasta a fost casată, astfel prezentând declarații necorespunzătoare adevărului, care au avut drept consecință juridică emiterea la 21 ianuarie 2013 de către Judecătoria Briceni a încheierii prin care a fost aplicat sechestrul asupra bunurilor imobile ale S.R.L. "Elitprim construct".

Acțiunile inculpatului Grincu F. au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 352¹ Cod penal, ca declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau o terță persoană, atunci când potrivit legii, declarația servește pentru producerea acestor consecințe.

Grincu O., cunoscând cu certitudine faptul că hotărârea judecătorească emisă de Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011 privind încasarea de la S.A. "MIF" și Decencu M. a mijloacelor bănești în beneficiul S.R.L. "Arboris-Com", Grincu F., Grincu O. și Grincu E. a fost casată prin decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2012, care la rândul ei a fost menținută în vigoare prin decizia Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 10 august 2012, având scopul de a induce în eroare instanța de judecată, a înaintat o cerere de chemare în judecată în adresa Judecătoriei Briceni împotriva S.A. "MIF", S.R.L. "Elitprim Construct" și Î.S. "Cadastru" cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 9334 din 02 septembrie 2011, și asigurarea acțiunii civile prin aplicarea sechestrului pe bunurile pârâtului, la care a anexat hotărârea judecătorească din 11 noiembrie 2011, neinformând instanța de judecată despre faptul că aceasta a fost casată, astfel prezentând declarații necorespunzătoare adevărului, care au avut drept consecință juridică emiterea la 21 ianuarie 2013 de către Judecătoria Briceni a încheierii prin care a fost aplicat sechestrul asupra bunurilor imobile ale S.R.L. "Elitprim Construct".

Acțiunile inculpatului Grincu O. au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 352¹ Cod penal, ca declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau o terță persoană, atunci când potrivit legii, declarația servește pentru producerea acestor consecințe.

Instanța a reținut că inculpații nu au recunoscut vina.

Totodată, aceasta a fost dovedită integral prin probele administrate, și anume hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011, decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2012, decizia Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 10 august 2012, cererea de chemare în judecată înaintată Judecătoriei Briceni din 21 ianuarie 2013 și încheierea Judecătoriei Briceni din 21 ianuarie 2013, acțiunile lor urmând a fi încadrate în baza art. 352¹ Cod penal.

Însă, procesul penal în privința inculpaților este pasibil încetării, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

3. Inculpații au declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitați.

Apelanții au indicat că le-a fost încălcat dreptul la apărare, ședința de judecată din 30 septembrie 2014 fiind petrecută în lipsa unui avocat.

Până în prezent procurorul sau instanța nu le-au adus la cunoștință rechizitoriul și ei nu cunosc motivele învinuirii, cât și argumentele aduse în vederea condamnării lor.

Potrivit ar. 69 Cod de procedură penală, participarea apărătorului la procesul penal este obligatorie în cazul în care aceasta o cere inculpatul.

Instanța a neglijat solicitarea expresă, privind acordarea asistenței juridice sau amânarea ședinței de judecată.

Potrivit ordonanței ofițerului de urmărire penală al Serviciului de Urmărire Penală al Inspectoratului de Poliție Briceni, s-a dispus pornirea urmăririi penale în baza art. 310 alin. (1) Cod penal, pe faptul falsificării probelor și atribuirea cauzei penale a nr. 2013070222.

S-a constatat că la data de 21 ianuarie 2013 Grincu F. și S.R.L. "Arboris-Com" au depus la Judecătoria Briceni o cerere de chemare în judecată împotriva S.A. „MIF”, S.R.L. "Elitprim Construct" și Î.S. „Cadastru” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr.9334 din 02 septembrie 2011, cu repunerea părților în situația inițială, prezentând instanței copia hotărârii Judecătoriei Rîșcani din 11 noiembrie 2011, care la 09 februarie 2012, prin Decizia Curții de Apel Chișinău, a fost casată. Grincu F. și Grincu O. - reprezentanții S.R.L. "Arboris-Com" au prezentat probe false în procesul civil, fără a comunica instanței că hotărârea din 11 noiembrie 2011 este casată, prin ce au indus instanța în eroare, ulterior, fiind aplicat sechestrul pe bunurile imobile ce aparțin S.R.L. „Elitprim Construct”.

Prin ordonanța ofițerului de urmărire penală C. Ursu, din 07 august 2013, Grincu F. și Grincu O. au fost recunoscuți în calitate de bănuți în cauza penală nr. 2013070222.

La 22 octombrie 2013, fiind invocate faptele menționate în ordonanța din 31 mai 2013, s-a dispus pornirea urmăririi penale în baza art. 352¹ Cod penal, pe faptul falsului în declarații și atribuirea cauzei penale a numărului 2013070475.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura r-nului Briceni A. Cosarciuc, din 25 octombrie 2013, s-a dispus: "A scoate de sub urmărirea penală, pe cauza penală nr. 2013070222, pe marginea bănuirii în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 310 (1) CP, cet. Grincu Felix, a.n. 05.09.1971..." și "A scoate de sub urmărirea penală, pe

cauza penală nr. 2013070222, pe marginea bănuirii în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 310 (1) CP, cet. Grincu Oles, a.n. 19.08.1985...”

Potrivit ordonanțelor din 25 octombrie 2013 și 10 ianuarie 2014, Grincu O. și respectiv Grincu F. au fost puși sub învinuire, fiind acuzați în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 352¹ Cod penal.

Instanța, examinând cauza, a constatat că inculpații se fac vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 352¹ Cod penal, însă nu pot fi trași la răspundere penală pe motivul intervenirii termenului de prescripție.

Potrivit actelor procedurale menționate, inculpații au fost urmăriți penal de două ori, pentru una și aceeași faptă, ceea ce contravine art. 22 alin. (1) Cod de procedură penală.

Astfel, încadrarea juridică nu este esențială, atât timp cât inculpaților le-a fost înaintată învinuirea în cauzele nr. 2013070222 și nr. 2013070475, pentru aceleași fapte, faptele și circumstanțele expuse în ordonanța din 31 mai 2013 privind pornirea urmăririi penale în baza art. 310 alin. (1) Cod penal fiind identice cu cele din sentința Judecătorei Briceni din 21 aprilie 2015 privind învinuirea lui Grincu O. și Grincu F. conform art. 352¹ Cod penal.

Potrivit jurisprudenței CtEDO (*cauza Zolotuhin vs Rusia*), Curtea statuează că art. 4 al protocolului nr. 7 trebuie să fie înțeles în sensul că interzice urmărirea penală sau judecarea unei persoane pentru o a doua ”infracțiune” în măsura în care aceasta are la origine fapte identice sau fapte care sunt în mod substanțial aceleași.

CtEDO definește că faptele identice sunt faptele care constituie un ansamblu de circumstanțe concrete, care implică de fapt același inculpat și care indisolubil sunt legate între ele în timp și spațiu, a căror existență trebuie să fie demonstrată, în scopul de a se putea iniția urmărirea penală ori spre a se ajunge la o condamnare a autorului acestora.

Astfel, fapta prejudiciabilă comisă la 21 ianuarie 2013 de către inculpați, constituie aceeași faptă, descrisă în sentința Judecătorei Briceni din 21 aprilie 2015.

Organul de urmărire penală și instanța de fond au ignorat în totalitate prevederile art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că, scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale împiedică punerea repetată sub învinuire a aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea respectivă.

Însă, organul de urmărire penală nu a invocat descoperirea de fapte noi sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, instanța de fond fiind obligată să pronunțe o sentință de încetare în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5 Cod de procedură penală, potrivit căruia sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de clasare a procesului penal.

Totodată, esențial pentru întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 352¹ Cod penal, este scopul – declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent, în vederea producerii consecințelor.

După cum invocă organul de urmărire penală și susține instanța de fond, ulterior prezentării copiei hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011, casată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2012, s-a dispus aplicarea sechestrului pe bunurile imobile ce aparțin S.R.L. „Elitprim Construct”.

În motivarea soluției privind aplicarea măsurilor de asigurare, instanța nu face referire la hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011, temei de aplicare a sechestrului servind cererea de chemare în judecată din 21 ianuarie 2013 privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

Mai mult, reclamantii, în cererea privind asigurarea acțiunii, nu invocă ca temei de aplicare a sechestrului, existența hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011.

Pretinsa declarație necorespunzătoare adevărului, a fost invocată doar pentru confirmarea comportamentului cu rea-credință al pârâtului S.R.L. „Elitprim Construct” și hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011 nu a fost prezentată în vederea emiterii încheierii Judecătorei Briceni din 21 ianuarie 2013 privind aplicarea măsurilor asiguratorii, aplicate independent de hotărârea menționată, care nu au influențat decizia instanței de aplicare a sechestrului.

Prezentarea hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011 nu a avut ca consecință aplicarea măsurilor de asigurare, aceasta neavând calitate de declarație necorespunzătoare adevărului, or, hotărârea fiind pronunțată, a fost plasată inclusiv pe site-ul instanței judecătorești.

Astfel, copia hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011, nefiind autenticată în modul stabilit de lege, nu a fost prezentată ca un înscris în vederea producerii consecințelor juridice – emiteria încheierii de asigurare a acțiunii.

Totodată, nu au fost întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 352¹ Cod penal, declarația necorespunzătoare adevărului urmând a fi făcută organului competent, instanța de judecată, în mod eronat, fiind calificată ca fiind organul competent.

Or, potrivit art. 310 alin. (1) Cod penal, ”falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces sau de către reprezentantul acestuia...”

Obiectul juridic al infracțiunii prevăzute la art. 310 alin. (1) Cod penal se consideră relațiile referitoare la înfăptuirea justiției, buna activitate a instanțelor judecătorești care implică măsurile procesuale de prezentare, protejare, circulație și apreciere a probelor necesare pentru examinarea justă a cauzelor în procedura civilă și penală conform legii.

Potrivit acuzării, hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011 a fost prezentată într-un proces civil, instanței judecătorești competente.

Astfel, legiuitorul a prevăzut răspunderea penală pentru prezentarea unor probe false, care se pretind a fi hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011, în dispoziția art. 310 alin. (1) Cod penal, iar art. 352¹ Cod penal vizează orice alt organ competent, cu excepția instanțelor judecătorești și organelor de urmărire penală.

Potrivit Notei informative a Ministerului Justiției, dispoziția art. 352¹ Cod penal prevede răspundere penală pentru încălcarea prevederilor Legii 1264-XII din 19 iulie 2002, privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății demnitarilor de stat, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, Legii cu privire la conflictul de interese, ș.a., acțiunile inculpaților nefiind sub incidența art. 352¹ Cod penal.

4. Conform deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 ianuarie 2016, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor.

Vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunii imputate a fost dovedită pe deplin prin declarațiile reprezentantului părții vătămate S.R.L. „Elitprim Construct” și probele scrise, cercetate suplimentar în instanța de apel.

Legiuitorul a incriminat sub denumirea ”falsul în declarații”, fapta specificată la art. 352¹ Cod penal, pentru a asigura concordanța cu realitatea a declarațiilor făcute în vederea producerii unei consecințe juridice, precum și încrederea publică în aceste declarații, existând cazuri când, în vederea producerii unor consecințe juridice, persoanele particulare fac declarații înaintea unui organ competent de a lua act de declarația făcută și a-i da eficiență juridică. Dacă o asemenea declarație nu este în concordanță cu realitatea, documentul în care aceasta este cuprinsă sau consemnată, **este un document fals**, deoarece presupune o alterare a adevărului.

În încheierea Judecătoriei Briceni din 21 ianuarie 2013, prin care s-a dispus aplicarea sechestrului asupra bunurilor imobile ale S.R.L. „Elitprim Construct” este menționat că ”Studiind cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, judecătorul consideră că cererea privind asigurarea acțiunii este necesar de a fi admisă parțial din următoarele considerente.”

În lista înscrisurilor este și hotărârea judecătorească din 11 noiembrie 2011, care a fost casată, astfel, inculpații având scopul de a induce în eroare instanța de judecată, au prezentat declarații necorespunzătoare adevărului, care au avut drept consecință juridică emiterea încheierii Judecătoriei Briceni din 21 ianuarie 2013 prin care s-a aplicat sechestrul asupra bunurilor imobile ale S.R.L. „Elitprim Construct”.

5. Inculpații au declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitați.

Recurenții au invocat că noțiunea de ”declarație” formulată de instanța de apel este corectă din punct de vedere al dicționarului explicativ, însă pentru ca declarația să îmbrace forma indicelui calificativ al infracțiunii prevăzute la art. 352¹ Cod penal, aceasta trebuie să fie necorespunzătoare, total sau în parte, adevărului, avându-se în vedere declarația în care este denaturat adevărul.

Astfel, copiei hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011 nu i se poate atribui calitatea de declarație necorespunzătoare adevărului, aceasta fiind pronunțată și plasată inclusiv pe site-ul instanței judecătorești, și conținutul acesteia nu poate fi pus la îndoială.

Atât organul de urmărire penală, cât și instanțele de judecată eronat au calificat ca fiind organul competent – instanța de judecată.

Or, potrivit art. 310 alin. (1) Cod penal, ”falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces sau de către reprezentantul acestuia...”

Obiectul juridic al infracțiunii prevăzute la art. 310 alin. (1) Cod penal se consideră relațiile referitoare la înfăptuirea justiției, buna activitate a instanțelor judecătorești care implică măsurile procesuale de prezentare, protejare, circulație și apreciere a probelor necesare pentru examinarea justă a cauzelor în procedura civilă și penală conform legii.

Potrivit acuzării, hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011 a fost prezentată într-un proces civil, instanței judecătorești competente.

Astfel, legiuitorul a prevăzut răspunderea penală pentru prezentarea unor probe false, care se pretind a fi hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011, în dispoziția art. 310 alin. (1) Cod penal, iar art. 352¹ Cod penal vizează orice alt organ competent, cu excepția instanțelor judecătorești și organelor de urmărire penală.

Potrivit Notei informative a Ministerului Justiției, dispoziția art. 352¹ Cod penal prevede răspundere penală pentru încălcarea prevederilor Legii 1264-XII din 19 iulie 2002, privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății demnitarilor de stat, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, Legii cu privire la conflictul de interese, ș.a., acțiunile inculpaților nefiind sub incidența art. 352¹ Cod penal.

Instanța de apel, ignorând prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, a lăsat fără apreciere argumentul inculpaților, precum că lipsește indicele calificativ – ”făcută către un organ competent”, nu s-a pronunțat asupra respingerii sau admiterii lui.

Instanțele de fond și de apel, eronat și abuziv au concluzionat că hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011 a fost prezentată cu scopul aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii, aceasta fiind prezentată cu scopul demonstrării comportamentului de rea-credință a factorilor de decizie a S.R.L. „Elitprim Construct”.

Hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011 nu reprezintă un act autentic, potrivit exigențelor legale, și nefiind autenticată nu-i poate fi atribuită calitatea de înscris, cu putere probantă.

Astfel, este obligatoriu ca un înscris prezentat pentru confirmarea unor circumstanțe relevante la soluționarea cauzei sau în vederea producerii unor efecte juridice, să fie autenticat în modul stabilit de legislația în vigoare.

Hotărârea prezentată, fără mențiunea irevocabilă, nu poate fi reținută ca un act autentic, prezentat cu scopul producerii efectelor juridice, din punct de vedere al

pertinenței și admisibilității probelor, acesta neîntrunind elementele obligatorii ale unui act judecătoresc.

Totodată, în motivarea soluției privind aplicarea sechestrului, instanța de judecată nu a făcut referire la hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011, din încheierea de aplicare a măsurilor de asigurare fiind evident că temei de aplicare a sechestrului nu a servit hotărârea menționată, ci cererea de chemare în judecată din 21 ianuarie 2013 privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

Mai mult, reclamantii, în cererea privind asigurarea acțiunii, nu au invocat ca temei de aplicare a sechestrului, existența hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011.

Efectiv, hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011, invocată ca fiind o declarație ce nu corespunde adevărului, nu a fost anexată la cererea de chemare în judecată cu scopul de a convinge instanța de judecată de a aplica sechestrul asupra bunurilor imobile ale S.R.L. „Elitprim Construct”, și astfel, inculpații nu au urmărit producerea efectelor juridice.

Potrivit ordonanței ofițerului de urmărire penală al Serviciului de Urmărire Penală al Inspectoratului de Poliție Briceni s-a dispus pornirea urmăririi penale în baza art. 310 alin. (1) Cod penal, pe faptul falsificării probelor și atribuirea cauzei penale a nr. 2013070222, fiind constatat că la data de 21 ianuarie 2013 Grincu F. și S.R.L. „Arboris-Com” au depus la Judecătoria Briceni o cerere de chemare în judecată împotriva S.A. „MIF”, S.R.L. „Elitprim Construct” și Î.S. „Cadastru” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 9334 din 02 septembrie 2011, cu repunerea părților în situația inițială, prezentând instanței copia hotărârii Judecătorei Rîșcani din 11 noiembrie 2011, care la 09 februarie 2012, prin Decizia Curții de Apel Chișinău, a fost casată. Grincu F. și Grincu O. - reprezentanții S.R.L. „Arboris-Com” au prezentat probe false în procesul civil, fără a comunica instanței că hotărârea din 11 noiembrie 2011 este casată, prin ce au indus instanța în eroare, ulterior, fiind aplicat sechestrul pe bunurile imobile ce aparțin S.R.L. „Elitprim Construct”.

Prin ordonanța ofițerului de urmărire penală C. Ursu, din 07 august 2013 Grincu F. și Grincu O. au fost recunoscuți în calitate de bănuți în cauza penală nr. 2013070222.

La 22 octombrie 2013, fiind invocate faptele menționate în ordonanța din 31 mai 2013, s-a dispus pornirea urmăririi penale în baza art. 352¹ Cod penal, pe faptul falsului în declarații și atribuirea cauzei penale a numărului 2013070475.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura r-ului Briceni A. Cosarciuc, din 25 octombrie 2013 s-a dispus: ”A scoate de sub urmărirea penală, pe cauza penală nr. 2013070222, pe marginea bănuirii în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 310 (1) CP, cet. Grincu Felix, a.n. 05.09.1971...” și ”A scoate de sub urmărirea penală, pe cauza penală nr. 2013070222, pe marginea bănuirii în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 310 (1) CP, cet. Grincu Olesi, a.n. 19.08.1985...”

Potrivit ordonanțelor din 25 octombrie 2013 și 10 ianuarie 2014, Grincu O. și respectiv Grincu F. au fost puși sub învinuire, fiind acuzați în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 352¹ Cod penal.

Astfel, încadrarea juridică nu este esențială, atât timp cât inculpaților le-a fost înaintată învinuirea în cauzele nr. 2013070222 și nr. 2013070475, pentru aceleași fapte, faptele și circumstanțele expuse în ordonanța din 31 mai 2013 privind pornirea urmăririi penale în baza art. 310 alin. (1) Cod penal fiind identice cu cele din sentința Judecătorei Briceni din 21 aprilie 2015 și decizia Curții de Apel Bălți din 27 ianuarie 2016 privind învinuirea lui Grincu O. și Grincu F. conform art. 352¹ Cod penal.

Conform jurisprudenței CtEDO (*cauza Zolotuhin vs Rusia*), Curtea statuează că art. 4 al protocolului nr. 7 trebuie să fie înțeles în sensul că interzice urmărirea penală sau judecarea unei persoane pentru o a doua ”infracțiune” în măsura în care aceasta are la origine fapte identice sau fapte care sunt în mod substanțial aceleași.

CtEDO definește că faptele identice sunt faptele care constituie un ansamblu de circumstanțe concrete, care implică de fapt același inculpat și care indisolubil sunt legate între ele în timp și spațiu, a căror existență trebuie să fie demonstrată, în scopul de a se putea iniția urmărirea penală ori spre a se ajunge la o condamnare a autorului acestora.

Organul de urmărire penală și instanța de fond au ignorat în totalitate, prevederile art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că, scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale împiedică punerea repetată sub învinuire a aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea respectivă.

Însă, organul de urmărire penală nu a invocat descoperirea de fapte noi sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, instanțele de fond și de apel fiind obligate să pronunțe o sentință de încetare în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5 Cod de procedură penală, care prevede că sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de clasare a procesului penal.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) și 11) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, dar fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Conform art. 60 alin. (1) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua **săvârșirii infracțiunii** a expirat termenul de prescripție. Potrivit art. 8 alin. (1) Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât **vinovăția sa nu-i va fi dovedită și constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă**. În corespundere cu art. 384 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Potrivit art. 389 alin. (1), (4) pct. 3), (6) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. **Sentința de condamnare se adoptă cu liberarea de pedeapsă în cazul expirării termenului de prescripție**. La adoptarea sentinței de condamnare cu liberarea de pedeapsă. Conform art. 391 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă... Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. În corespundere cu art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza prevederilor respective ale [Codului penal](#), ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței. Conform art. 396 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței (*pct. 2. din decizie*), instanța de fond:

a) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care instanța a respins probele, versiunile și argumentele apărării, inclusiv – despre puterea lucrului judecat și dubla condamnare, că o hotărâre civilă neautenticată, nedefinitivă și neirevocabilă nu poate fi luată în considerare și nu provoacă consecințe juridice, că hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011 nu i se poate atribui calitatea de declarație necorespunzătoare adevărului odată ce a fost pronunțată public de o instanță judecătorească și plasată pe site-ul instanței judecătorești, că la baza încheierii judecătorești din 21.01.2013 (*menținută prin decizia instanței de apel – f.d. 22*) nu putea fi pusă hotărârea neautenticată și nedefinitivă din 11.11.2011, deoarece nu avea nicio relevanță în raport cu litigiul invocat în acțiunea civilă între absolut alte părți, atât organul de urmărire penală, cât și instanțele de judecată eronat au calificat ca fiind organul competent – instanța de judecată, etc...;

b) în mod neclar și divergent a constatat fapta infracțională și vinovăția inculpaților, dar apoi a încetat procesul penal în baza **art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală**, care prevede temeiul că **există alte circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală**, nefiind clar ce fel de hotărâre a adoptat în esența ei – de condamnare sau de încetare, în situația când în descriptivul și dispozitivul acestei hotărâri se regăsesc elemente proprii ambelor acte judiciare.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) și (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, dacă probele corect au fost apreciate în ansamblu, prin prisma cumulului de dovezi anexate la dosar. Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate

echivalează cu nerezolvarea fondului apelului. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date (*Hotărârea Plenumului CSJ nr.5 din 19.06.2006 privind sentința judecătorească, pct. 14.7*).

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descrierii deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond și, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința, cu rejudecarea cauzei potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu s-a pronunțat asupra niciunui motiv din cele invocate în apelul declarat de inculpați și repetate în recursul de pe rol, inclusiv asupra celor reproduse la **pct. 3.** și **5.** din decizie;

c) a depășit limitele învinuirii, interpretând hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2011 ca fiind „*un document fals*”, or, asemenea circumstanță nu a fost incriminată inculpaților în rechizitoriu.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să evidențieze și grupeze toate motivele invocate de inculpați și apărare, inclusiv cele reproduse la **pct. 3.** și **5.** din prezenta decizie, să se pronunțe asupra acestora în volumul invocat, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de inculpații Grincu Felix Ion și Grincu Olesi Ion, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 ianuarie 2016, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 05 iulie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun